

ročník 21 regionálny mesačník číslo 10 október 2011

PREDSTAVUJEME MESTÁ A OBCE NOVOHRADU

NOS Lučenec v rámci monitoringu miest a obcí regiónu uvádza cyklus „**Predstavujeme mestá a obce Novohradu**“. Ide o reportáže zamerané na oblasť miestnej kultúry. Pokračujeme obcami: Ružiná a Tuhár

RUŽINÁ

História: Najstaršie stopy po ľudskom osídlení v okolí Ružinej sa nachádzajú v jaskyni *Mara Medvedia*. Prvá písomná zmienka o obci je z r. **1499** ako **Rosalehotha**. Etymologický názov Rosalehotha je odvodený od lat. názvu Ruže, čiže Ružová Lehota. Názov Rosa Lehota sa používal ešte r. 1742, lehota bola z pôvodného pomenovania vypustená od r. 1920. Podľa ľudovej etymológie bolo divými ružami zarastené celé údolie, ktoré bolo miestom kráľovských a zemepánskych poľovačiek. Hovorilo sa, že znakom obce je čierna ruža, ktorú kedysi vypestoval gróf. V skutočnosti sa už v 17. st. v obci používalo pečatidlo, v ktorom zo srdca vyrastá trojruža. Obec patrila Divínskemu hradnému panstvu. Zemepánom v r. 1549 bol Štefan Lossonczy. Roku 1554 patrila hradu Šomoška. Od roku 1596 bol zemepánom Ružinej gróf Žigmund Forgách, ktorý ju zdedil od prvej manželky Anny Lossonczyovej. Adam Forgách st. vlastnil Ružinú od r. 1622. Zichyovci boli v r. 1728 väčšími vlastníkami ako Forgáchovci. V roku 1828 bol zemepánom Ružinej gróf Karol Zichy, ktorý dal v obci postaviť aj kúriu. Najväčším zemepánom bol r. 1910 dr. Ján Forgách.

Medzi významné pamiatky patrí **rímsko-katolícky kostol** postavený r. 1755. Jeho patrónom je Sv. František z Asisi. Roku 1994 sa začala generálna oprava kostola, výmena veže sa realizovala r. 1995. Obnovený kostol bol 4. 10. 1997 vysvätený mons. Eduardom Kojnokom, vtedajším biskupom rožňavským. **Kaplnka** bola postavená 1750, táto ľudovo zvaná „Káplonka ne rebníku“ sa nachádza smerom

k vápencovému lomu pri prameni Pod káplonkou. **Pamätník** padlým v II. sv. vojne je pri kostole. Ako pamätihodnosti obce je potrebné spomenúť niekoľko **krížov** pri kostole a v obci.

Výhodné geologické zloženie bolo predpokladom rozvoja baníckej činnosti. Okrem baní na zlato a striebro sa ťažil vápenec a magnezit, ktorý sa odvážal do Hnúšte a cez Rijeku do Severnej Ameriky. Magnezit sa ťažil od r. 1902. Zaujímavou udalosťou bol štrajk baníkov magnezitových lomov, ktorý vypukol 26. 6. 1922 a bol súčasťou generálneho štrajku

robotníkov „Rimamuránskej spoločnosti“. Spolok baníckych robotníkov v Ružinej mal svoju zástavu, na jednej strane boli dve prekrížené kladivá a kahan. Na druhej strane je napísané „Daj Bože šťastia“ a obraz svätej Barbory, patrónky baníkov. Ružiná je rodiskom a pôsobiskom viacerých významných osobností, z ktorých si osobitnú pozornosť zaslúžia najmä:

Jozef Líška (nar. 10.5.1906 Ružiná), pôvodne bol stolárom. Emigroval r. 1930 a stal sa správcom mestského domu v Argentíne. Stal sa organizátorom Slovenského kultúrneho spolku v Buenos Aires. V r. 1957-62 bol predsedom Slovenského spolku v Argentíne a od r. 1977 sa stal čestným doživotným predsedom.

Jozef Špaur (22.3.1912 – 16.12.1986) učiteľ, správca a riaditeľ školy v Ružinej, osvetový a kultúrny pracovník. Tajomník TJ Baník Ružiná. Učil 1935-75, čiže 40 rokov. Člen Okresného výboru Matice slovenskej, bol iniciátorom založenia MO MS v Ružinej (1968). V roku 1974 bol vyznamenaný ako vzorný učiteľ.

Prof. Ing. Mikuláš Šupín, CSc. (16.3.1953 Ružiná) – vysokoškolský pedagóg, v rokoch 1992-98 dekan DF TU vo Zvolene, od r. 1998 predseda Akademického senátu TU Zvolen. Autor viac ako 75 monografií, vedeckých a odborných článkov.

Hudba Pavla Líšku

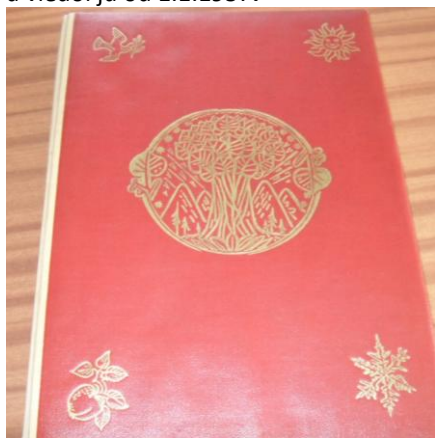
Obecná verejná knižnica bola zriadená v r. 1924. **Kapelu** založil r. 1928 starosta obce Ján Líška. Mala 16 členov, hrávala v kostole, na púťach a rôznych slávnostiach.

Zanikla v r. 1945. Po II. sv. vojne pôsobila v Ružinej hudba Pavla Líšku, hrávali na zábavách a svadbách.

Pokr. str.2

Pokr. zo str.1

Zaujímavou aktivitou v r. 1950, bola stavba vzorovej studne. Vedením **kroniky** bol poverený 4.1.1953 Jozef Špaur a viedol ju od 1.1.1957.

Bol učiteľom ľudovej obecnej školy od r. 1935, potom riaditeľom. Taktiež bol správcom osvetovej besedy. Do dôchodku odišiel 31.12.1974, ale učil aj potom. Dňa 9.5.1965 bol otvorený nový **kultúrny dom**, kde sa nachádzalo aj kino Magnezit.

Prvým filmom bola „Posledná bosorka“. Prvá zmienka o **divadelnej činnosti** je z r. 1932, kedy bola naštudovaná hra *Vianočný sen* pod vedením vtedajšieho učiteľa p. Christa.

Ďalšou hrou boli *Bludári* pod vedením p. Brunerovej. V r. 1941 sa zúčastnili okresných divadelných pretekov v Cínobani s hrou *Náš pán ujo*. Roku 1942 sa s hrou J.G. Tajovského *Matka* zúčastnili súťaže v B. Bystrici. Práve spomínaný Jozef Špaur sa zaslúžil o najväčší rozvoj divadla, naštudoval hry *Hájnikova žena*, *Bačova žena*, *Ženský zákon*, *Soľ nad zlato* a d. V apríli 1946 vyhral divadelný súbor na okresných pretekoch v Lučenci prvé miesto s hrou „*Mozoľovci*“. V tom istom roku bol založený i tanečný súbor, ktorý viedla Mária Špaurová. Divadlo malo v obci svoju tradíciu, každoročne

sa odohrala aspoň jedna hra. Ale napr. v r. 1958 súbor odohral až 3 divadelné hry. Od roku 1970 sa divadelníctvo stalo už len sporadické. V r. 1990 navštívila učiteľka Mária Strečková so žiakmi ZDŠ v Divíne, ale z Ružinej, hru *Šípová Ruženka*.

Z ľudových **jedál sa** na raňajky jedával čir, na obed fazuľa, halušky, rezance s kapustou, na večeru točne a mlieko. Na sviatky sa piekli miesto koláčov **lekárové podkovy**. Pre koledníkov na Vianoce zas **pipišky** z opekancového cesta. Na svadby sa piekli **radostníky** z kysnutého cesta, ktoré boli vyzdobené vtáčikmi z cesta, napichnutými na špajdlí a zapichnutými do koláča. V Ružinej sa v minulosti udržiavali viaceré **ľudové zvyky** – bursa na fašiangy, Ondrejovské schôdze na deň sv. Ondreja (30. novembra), sviatky Gregora, Blažaja, páračky, priadky, roznášanie oblátok, či roznášanie prútov obecnými pastiermi. Ružínčania si aj radi zaspievali, na túto si spomenul Ondrej Brťka.

*Na Ružinej krčma dobrá,
žiadna sa jej nevyrovná.
U Šupínov krčma dobrá,
žiadna sa jej nevyrovná.
Do nej sa chlapci schádzajú,
sladkô vínko popijajú.
A keď príde deväť hodín,
ja v tej krčme neobsedím.
Na ulici krik a štulce,
ja musím ísť ku frajerce.*

Súčasnosc: Obec má 860 obyvateľov. Novozvoleným starostom obce je Ing. Ondrej Baline.

Sídlo obecného úradu je v KD, má dve sály, veľkú s kapacitou cca 200 miest a malú pre 30 osôb. Sídli tu aj obecná knižnica, ktorá je otvorená 1x týždenne a vedie ju Helena Klimentová. Predsedníčkou kultúrnej komisie a zároveň aj kronikárkou je PaedR. Stella Vargová.

Ružiná je dobre známa najmä vďaka festivalu ORANGE JOJ Music Summer Ružiná, tento ročník sa konal v dňoch 22.-23.7. v rekreačnej oblasti. Posledným podujatím, ktoré sa konalo 15.9. bolo **Stretnutie na vrchu Sedem chotárov** (602 mnm), ide o turisticko-cirkevnú akciu zakončenú sv. omšou na vrchole. Kopec dostal názov preto, lebo sa tu zbiehajú chotáre siedmich dedín.

Pravdepodobne najznámejšou rekreačnou oblasťou v celom regióne je **vodná nádrž** či **priehrada Ružiná**, začali ju stavať v roku 1969 a ukončili r.1973. Okrem toho, že je vyhlásená za rybársky revír, dnes je tu vybudovaných niekoľko rekreačných zariadení. Medzi zaujímavosti patria dve prírodné rezervácie – **Pobrežie Ružinej**, vyhlásené r. 1998 a **Ružinské jelšiny**, vyhl. r. 1999. Je možno škoda, že obec už nevlastní areál bývalého autocampingu Kotva, ktorý získala r. 1992. Uznávanou pestovateľkou ruží je Mária Brťková z Ružinej, členka Rosa klubu vo Zvolene.

V r. 1993 sa tu konal 40. Slovenský zraz turistov. V obci sa podieľa na podujatiach aj Jednota dôchodcov, kde pôsobí **spevokol** pod vedením p. Lehoťákovkej. Viac ako kultúrou žije podľa slov starostu obec športom, nakoľko hrajú 3. ligu a práve 27.9. bolo III. kolo Slovenského pohára a FK Baník Ružiná si zahral so Senicou. Športové akcie navštevuje veľa divákov a práve toto mieni starosta v budúcnosti využiť a ponúknuť návštevníkom ako sprievodné podujatia aj iné kultúrno - spoločenské aktivity. Obec, podľa slov starostu, práve v tomto období pripravuje novú web stránku – www.ruzina.eu

Pokr. zo str 2

Pri príležitosti 500. výročia prvej písomnej zmienky obec vydala v roku 1999 monografiu pod názvom Ružiná, autorami boli PhDr. Jozef Drenko a Prof. Ing. Mikuláš Šupín, Csc. Nemali by sme zabúdať na takých ľudí, ako bol „pán“ učiteľ Špaur, zaslúžil by si to, veď za štyri desaťročia vychoval niekoľko generácií, založil a viedol divadlo, šport a pod. Nedá mi, aby som na to nepoukázal, lebo práve na budúci rok si Ružiná pripomenieme 100. výročie jeho narodenia.

Zdroj: www.ruzina.ocu.sk, *obecná kronika, monografia Ružiná*

Óda na Tuhár

*Kde žije čestný človek a samá usmiata tvár,
tam sa rozprestiera krásna obec – Tuhár.*

*Vidieť to na vás priamo v tvári,
Vašu obec založili podpolianski uhliari.*

*Aby som nebol teraz dáky luhár,
na začiatku obec volala sa Tugar.*

*Vládol tu vraj pán gróf Ziči,
no Tuhár nie je ani teraz v zahraničí.
Žije tu dnes každý, ak správny katolík,
obnovili v obci svoj starý kostolík.*

*Čo duša veriaci, má povahu mákkú,
každý prispel svojím
na kostolnú zbierku.*

Výber z Ódy..., ktorú napísal a pri príležitosti osláv 450 výročia prvej písomnej zmienky o obci predniesol ľudový rozprávač z Hriňovej Martin Kopor.

História:

Prvá písomná zmienka o obci Tugar je z r. 1548. Názov **Tugar** sa objavuje v listinách z r. 1299, v kráľovskej listine z r. 1327 sa spomína riečka Tuhár, neskôr premenovaná na Tuhársky potok. O pôvode názvu je niekoľko verzií. Etymologický názov Tugar je odvodený od slova Togari – remeselníci, ktorí ohýbali drevo pomocou povrazov a pripravovali tak napr. sane a rozličné drevené oblúky. Podľa povesti osadu založili 12 uhliari spod Poľany, ktorí obývali okolité hory, hlavne pod Bralcom, západne od miesta terajšej obce. Ďalší názov odvodzujú od slova tugi = ochrana, alebo z latinského slova tugurium = chyža, koliba, chata (kde uhliari a pastieri v doline prezimovali a v zime ustajňovali ovce a dobytok). V r. 1548 – 1549 obec **Thugaar** v rámci Haličského panstva

bola vo vlastníctve rodu Lossonczy – Štefana Lossonczyho. Chotár obce patrila rodu Balassovcov z Divína a Forgáčovcov (Žigmund Forgách) z Haliče. V roku 1686 dostal na časť Tuhára kráľovskú donáciu gróf Štefan Zichy.

Erb obce Tuhár: „V modrom štíte erbu červené, zlatom lemované srdce, z ktorého vyrastajú tri zlaté klasy s listami. Vo vnútri srdca kolmo postavené strieborné, ostrými hranami otočené k sebe lemeš a čerieslo.

Najstaršou kultúrnou pamiatkou je **rímsko-katolícky kostol** postavený aj s podporou grófa Karola Zichyho v r. 1841, teda tohto roku si pripomína 170. výročie. Z cirkevných pamiatok treba spomenúť **kríž pred kostolom**, darovaný zamestnancom mramorového lomu v Tuhári 29. augusta 1949. Vysvätený 6. novembra na sv. Karola Boromejského.

Tiež „**Kaplinku**“ vytesanú v kameňoch pri mramorovom lome s nápisom „Ave Maria“ a **Kaplinku** Panny Márie z 30. 9. 2001 v Tuhári.

Z významných historických osobností je potrebné spomenúť **Jána Bernátha** (n. 14. 1. 1810 Tuhár), bol farárom. Jeho rodičia sa skoro odsťahovali do Záturčia. Tuhár viackrát navštívila spisovateľka **Božena Slančíková – Timrava**, napr., keď išla do Budinej, kde bola družicou Oľgy Petianovej - Krčmeryovej v r. 1889. Timrava vo svojich dielach spomína Tuhár ako „Tubár“ (napr. v poviedke Príbužná).

Ľudové piesne z tohto regiónu zozbierala **Emma Goldpergerová** v r. 1893 – 1907 pod názvom Piesne z Novohradu a Zvolena (uložené v Literárnom archíve Matice slovenskej v Martine). Obyvatelia sa živilí prevažne remeslami V chotári sa nachádzajú bane na mramor a vápenc. Z **ľudových remesiel** prevládalo pálenie uhlia a vápna. Uhliari v okolí Tuhára používali na pálenie dreveného uhlia v milieroch dva spôsoby, a to slovenský a taliansky. Slovenský spôsob podpaľovania bol zboku a priamo v lese. Vápno sa ťažilo priamo v Tuhári a páliť sa v jamách alebo milieroch. V Tuhári sa pilo pivo (bol tu obecný pivovar), pálenka (špirit s vodou), páliť sa rožovka a slivovica. Svadba trvala i tri dni, vtedy sa piekli aj koláče s medom (med dodávali tunajší včelári). Svadby boli v pondelok, utorok i stredu.

Nárečie používané v obci Tuhár – Tuhárskô nárečia:

*Streťov kmotor svojho krsňiho,
keť išou kopať krumple. Bolo to v strede poľa,
napov ceste dolu Horevrchon. Sadli si na brázdu, vytiahov krsňí syn dvojdecku
a ako je na Tuhári zvykon, podali si ruke a aj ťapušku. Zapáľeli si cigaretľu,
poškrabkav sa jeden za uchon, druhý po neoholenon líci. „Tak ako krsňí apa,
máte aj mandolinke?“ „Šľach ich trafev, načisto obžrali vňate!“ Sadeli sme ich za motykov,
okopávav son ich s celov rodinov, aj son striekav dinociton
a tie švandri dáko od toho iba tučnejú. Já, krsňí apa, nedarí sa nán, nedarí.“*

Ľudovú školu s jednou učebňou zriadil gróf Karol Zichy v Tuhári v roku 1842.

Z podnetu Štefana Kaššayho (kaplán v Divíne) a miestneho učiteľa Jána Pivarčího bol založený spolok „Združenie katolíckej mládeže“, kde sa mládež vzdelávala prednáškami a divadlami (napr. Pytliakova žena, Strídža spod hája). Notár Jozef Panovský založil 21. decembra 1935 **Pamätnú knihu obce Tuhár**.

Pokr. zo str.3

V roku 1975 bol vybudovaný nový **kultúrny dom**.

Súčasnosť:

Tuhár má 381 obyvateľov a patrí do mikroregiónu Javor. Starostom je **Peter Čeman**.

V obci majú veľký **kultúrny dom** s kapacitou 200 miest, v tejto budove je zároveň sídlo Obecného úradu, ako aj **knížnice**, ktorej vedúcou je Katarína Čemanová. Hneď v blízkosti sa nachádza budova bývalej školy a zámer starostu je využiť v budúcnosti celý areál, zriadiť pamätnú izbu a d. V roku 1998 bol založený **Klub slovenských turistov „Bralo Tuhár“**, vedúcim bol bývalý starosta obce Juraj Kelement. Boli vydané aj prvé pohľadnice – pozdravy z obce Tuhár. Okrem toho v obci funguje Dobrovoľný hasičský zbor, predsedom je Ján Aláč a Poľovnícke združenie, ktorého predsedom je Ing. Stanislav Zachar. V obci sa organizuje viacero kultúrno-spoločenských akcií. Peter Čeman v roku 2010 ešte ako predseda OZ Pre rozvoj obce Tuhár začal organizovať podujatie, ktoré nazval **„Stretnutie rodákov a folklórne popoludnie“**.

Bola to celodenná akcia sprevádzaná

zábavou pre všetkých, ťahákom bola sk. Senzus, ale vystúpila tu operná speváčka Mária Turňová, zahanbiť sa nedali ani heligónkari. V tomto roku už ako starosta obce pripravil druhý ročník, usku-točnil sa 30. 7.2011.

Ďalším významným podujatím v obci je tzv. **„Karolovský výstup na Bralo a Bralce“**. Tradícia bola založená ešte v r. 1993. V tomto roku sa uskutoční 5.no-vembra, túra je dlhá okolo 6 km. Na vrchole Bralcov stojí **dvokríž** a koná sa tu už tradičné privítanie všetkých turistov, opekačka a po zostupe je pripravený v Hostinci EVA výborný poľovnícky guláš.

Desiate výročie postavenia Kaplnky Panny Márie v Tuhári si pripomenuli dňa 2.10. 2011. svätou omšou.

Ako významnú osobnosť súčasnosti je potrebné spomenúť spisovateľku, rodáčku z Tuhára, **Hanu Koškovú**. Táto poetka a prekladateľka žije a tvorí v Lučenci. V rokoch 1978-1990 bola redaktorkou okresných novín Ipel', neskôr regionálneho týždenníka Novohrad v Lučenci. Od roku 1992 pôsobí ako poetka v slobodnom povolaní. Do literárnej tvorby vstúpila v roku 1976 zbierkou *Pod teplom krvi*. Je autorkou 12 diel, posledným bola Poludnica z Čerepeša.

Jej poézia bola preložená do literárnych časopisov v Poľsku, Bulharsku, Rumunsku a na Ukrajine. Autorka prispieva do literárnych časopisov, získala viaceré ocenenia. (r. 2000 jej udelili Cenu Slovenských pohľadov za poéziu, 11. februára 2000 prevzala Cenu mesta Lučenec a d.). Vyberáme z jej zbierky „Tvár pri tvári“ (1988):

Muži z Tuhárskeho lomu

***Nedovidím na mramorové žily
pri ktorých aj dnes kamením
miešajú prudké slnko
s vápencovým prachom***

***V buchote sa mi vzdiaľujú
ako vlastné srdce,
aby pokorili odolnosť kameňa***

***So vztýčenou hlavou
sa pozerajú za slovami,
aby ich roztriekli ako mramor
na dlaždice a na pomníky***

Ďalej je to akademický maliar a ilustrátor **Lukáš Čeman**, niektoré obrazy, ktoré daroval obci sa nachádzajú aj v kancelárii starostu.

Ilustroval knihu O spanilej Kataríne. Z remeselníkov môžeme spomenúť **Vladimíra Beracku**, ktorý zhotovuje drevené výrobky. Podľa starostu je typické pre obyvateľov Tuhára **podávanie ruky** aj viackrát za sebou. Je škoda, že nemajú t.č. kronikára, ktorý by zaznamenal všetky obecné udalosti. Veríme, že sa tak stane čoskoro. Tuhár je známy aj viacerými prírodnými zaujímavosťami. Pravdepodobne najznámejšou je **Jaskyňa pod „Bralcom“ zvaná ako Medvedia jaskyňa**, pod 14 m vysokým andezitovým bralom. Jaskyňu zmerali 21. 6. 1995 RNDr. Ľudovít Gaál a Ing. František Radinger. Na juhovýchodnom svahu vrchu Domanová na sa ťaží na Slovensku **najkrajší mramor, známejší ako tzv. tuhársky mramor**. Od roku 1937 tu začala firma Baťa ťažiť mramorové bloky. Starosta Peter Čeman nám prezradil, že tuhársky mramor sa nachádza aj

Pokr. zo str. 4: v Inchebe, či dokonca v pražskom metre, ale prednádnom boli vyrobené do Ruska aj mramorové šachové figúrky. Encyklopédia Slovenska pri hesle „mramor“ uvádza ako najznámejšie ložisko na Slovensku práve oblasť medzi Tuhárom a Ružinou. Tuhár preslávilo množstvo výrobkov exportovaných do zahraničia. Dnes je lom v súkromnom vlastníctve.

V obci sa nachádzajú tri chránené prírodniny. **Lipa** malolistá sa nachádza pred vstupom do katolíckeho kostola. **Borovica čierna** sa nachádza v intraviláne obce, na súkromnom pozemku pri vstupe do Tuhára od Starej Haliče. Patrí sem aj viac ako dvestoročný **orgován**. Obec má svoju web stránku www.tuhar.sk. V roku 2001 OÚ vydal monografiu **Tuhár**, ktorej autorom bol PhDr. Jozef Drenko.

Tuhárska dolina - niečo nádherné!!! Ten, čo aspoň raz cestoval od Lučenca, cez Halič smerom na Tuhár vie, že je to takmer rovina, mierne stúpanie ju predurčuje na prímestskú turistiku a výlety. Hneď pri ceste tečie potok. Cyklisti či peší turisti by si prišli na svoje, ale videl som pár turistov ako oddychovali aj s autom na lúke pri potoku. Žiaľ skôr živelné, lebo chýbajú oddychové plochy, ohniská či informačné tabule. To čo máme pod nosom nevieme využiť. Na druhej strane pri rozhovore so starostom, keď sme sa snažili „vymyslieť“ niečo nové, hneď padlo viacero návrhov. Verím, že sa niektoré aj zrealizujú, naokoľko Peter Čeman je človek činu, určite nás ešte príjemne prekvapí.

Zdroj: www.tuhar.sk, PhDr. Jozef Drenko: *Tuhár, Ing. Ján Sivok: Vitajte v regióne Javor, Turistický sprievodca regiónom Javor*

Stalo sa v regióne Reprezentovali nás:

DS J. Kármána z Lučenca vystúpil v Národnom dome v Martine dňa 1. 9. 2011 o 18.00 hod. v rámci SCÉNICKÉJ ŽATVY - 89. ročníka súťaží slovenských divadelných súborov. Predstavil sa hrou bulharského dramatika S. Caneva: DRUHÁ SMRŤ JANY Z ARCU v réžii Vladimíra Sadíleka. Predstavenie sa odohralo v Maďarskom jazyku, ale podľa slov Vladimíra Štefku sa divák neovládajúci tento jazyk, nestrasil. Režijné vedenie a herecké akcie poskytovali dostatok informácií a podnetov. Janu si zahrála herečka Zsófi Müller, Štefan Csák sa predstavil v postave Boha. Postavu Kata suverénne zvládol G. Erdélyi. Z rozhovoru s režisérom Vladimírom Sadílekom, uverejnenom vo Festivalovom denníku, sa dozvedáme, že s týmto súborom spolupracuje už 15 rokov. Je to slovenské divadlo hrajúce v maďarčine a on sám je priaznivo naklonený menšinovým divadlám.

Zdroj: Festivalový denník č. 2

60. výročie založenia filakovského múzea

Hradné múzeum oslavovalo od 12. do 14. septembra 60. výročie svojho založenia. Myšlienka vybudovania múzea vo Filakove sa síce zrodila už v roku 1941, ale udalosti druhej svetovej vojny odštartovaný proces prerušili. Až po vzniku Filakovského okresu pristúpili miestni nadšenci k založeniu Okresného múzea v roku 1951. Zo zakladateľov musíme spomenúť troch protagonistov: dr. Zoltána Molnára, Jozefa Drenku st. a Jozefa Klindu. Jediným žijúcim zakladateľom inštitúcie je Juraj Győri z Lučenca.

Trojdnové oslavy sa začali v pondelok poobede o 16,30 slávnostným odovzdaním zrekonštruovanej budovy Mestského vlastivedného múzea na Hlavnej ulici. Obnova výstavných priestorov a kancelárií prebehla s podporou Európskej

skej únie. Úspešný projekt bol podporený v rámci opatrenia Regionálneho operačného programu na posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov, celkový rozpočet projektu predstavoval 291.880,- eur, z ktorého 95% tvorí nenávratný finančný príspevok poskytnutý zriaďovateľovi. Na vernisáži výstavy šiestich miestnych umelcov – **József Jacsmenyik, Péter Kovács „Garp“, František Mráz, Jana Bialová, Gábor Koós a Géza Németh** – usporiadanej z tejto príležitosti pod názvom „**Súčinnosť**“ vystúpila džezová hudba Botos Pál Band. V utorok sa od 10,00 konala v priestoroch Mestského vlastivedného múzea medzinárodná historická konferencia z príležitosti 280. výročia úmrtia posledného filakovského hradného kapitána Štefana Koháryho II. pod názvom „**Pamiatky rodov Koháryovcov a Coburgovcov od Tekova po Gemer**“. Cieľom múzea je prepojenie doteraz dosiahnutých výsledkov archívneho, pamiatkárskoho, historického a literárno-historického výskumu formou vzájomného oboznámenia sa s najnovšími informáciami týkajúcimi sa života najvýznamnejších dejateľov spomínaných rodín a dokumentácie hnutelných a nehnuteľných pamiatok, ktoré dané rodiny zanechali za sebou v regiónoch od Tekova po Gemer. Na podujatí vystúpilo dvanásť prednášateľov zo Slovenska a z Maďarska. Program pokračoval poobede o 17,00 v Bebekovej bašte hradu vernisážou výstavy zo zbierok Hradného múzea vo Filakove, Múzea vo Sv. Antone, Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote, Rehole menších bratov františkánov – kláštora Filakovo, Štátneho archívu v Banskej Bystrici pod názvom „Pamiatky rodov Koháryovcov a Coburgovcov od Tekova po Gemer“ a výstavy Slovenského národného múzea – Archeologického múzea z Bratislavy pod názvom „Stredoveká kuchyňa v archeologických nálezochoch“. V rámci spomienkovej slávnosti sa pokrstila nová kniha RNDr. Jozefa Klindu pod názvom „**V tieni vyhasnutých sopiek**“. 14. septembra sa účastníci konferencie zúčastnili študijnej cesty po stopách Koháryovcov na trase od Filakova po Čabrad.

Mgr. Attila Agócs
riaditeľ, Hradné múzeum vo Filakove

Brdárska kapustnica

Druhý ročník „Súťaže o najlepšiu brdársku kapustnicu“ sa konal 17.9.2011 vo Veľkej Vsi. Atmosféra prvého ročníka bola vynikajúca, čo napokon dokazuje aj vysoký počet súťažiacich. v tomto roku. Do súťaže sa prihlásilo až neuveriteľných 17 družstiev.

Starosta obce Jozef Liška vyhlásil nielen troch víťazov hlavnej súťaže (1. miesto: H-FORCE z Hradišťa, 2. miesto: Stožok, 3. miesto: Dva a pol chlapa), ale zároveň aj tím sympatie. Množstvo sprievodných podujatí čakalo každého, kto zavítal do tejto obce. Spomeniem aspoň výstavu domácich zákuskov a koláčikov. Veľká Ves resp. samotný starosta len potvrdzuje starú známu pravdu, že keď sa chce, tak sa dá, lebo kto chce vymyslieť netradičné podujatie, ten to aj urobí a ten čo nechce, ten zdôvodňuje a nerozmýšľa ako sa to dá, ale „tuho rozmýšľa“ ako sa to nedá.

Zdroj a foto: www.velkaves.sk

UMENIE NAŽIVO

Všetci, ktorí sa zúčastnili 24. septembra jesenného literárneho víkendu „Slovom k slovu“ skonštatovali, že sa vydaril. Pričinili sa o to najmä prizvaní hostia z literárneho klubu v Martine, ktorí si názov **Mädokýš** požičali zo svojho minerálneho prameňa. Dušou tohoto klubu a zároveň jeho predsedom je **Jano Cíger**, ktorý prišiel do nášho literárneho klubu Vlas s **Mathejom Thomkom** (prezident klubu), **Petrou Mečkovou** (poetkou) a **Petrom Šrankom** (známym protagonistom folku).

Všetci, ktorí sa zúčastnili 24. septembra jesenného literárneho víkendu „Slovom k slovu“ skonštatovali, že sa vydaril.

Pričinili sa o to najmä prizvaní hostia z literárneho klubu v Martine, ktorí si názov **Mädokýš** požičali zo svojho minerálneho prameňa. Dušou tohoto klubu a zároveň jeho predsedom je **Jano Cíger**, ktorý prišiel do nášho literárneho klubu Vlas s **Mathejom Thomkom** (prezident klubu), **Petrou Mečkovou** (poetkou) a **Petrom Šrankom** (známym protagonistom folku). Naši členovia, ktorí sa zúčastnili tvorivej dielne (viedol ju Mathej Thomka) sa oboznámili s versologickými postupmi pri písaní nezvyčajných foriem poézie ako je haiku, cinquain, či tvorba básne z písmena. Priamo „na mieste činu“ museli vytvoriť básneň zodpovedajúcu týmto formám. Omnoho zaujímavejšia ako teória o písaní, bola večerná prehliadka poézie a folkovej produkcie, čítačky prózy a detskej tvorby Martinčanov. Vtipné texty Petra Šranka oživili sálu a miestami i rozosmiali divákov Centra voľného času Magnet.

Poéziou sa prezentovali aj naši členovia klubu, poeti: **Martin Dzúr**, **Jožko Trtol**, **Vlado Kráľ**, **Štefánia Drastíková** a **Diana Čechovičová**. Martinskí hostia boli milo prekvapení výbornou poéziou, ktorú vytvorili členovia literárneho klubu Vlas pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci. Na literárnom podujatí vystúpila i operná diva **Gabriela Pappová**, ktorá zožala veľký úspech. V literárnom bloku sme si zaspomínali na našich slávnych rodákov, ktorí na úseku literárnej histórie, kritiky a vlastnej tvorby v kontexte Slovenska dosiahli počas svojho života maximum. **Július Noge** rodák z Vidinej, **Ivan Kusý** z Dobroče a **Michal Gáfrik** z Gregorovej Viesky si zaslúžia, aby sa o nich hovorilo dnes i v budúcnosti. Divákov zaujal i filmový blok z tvorby **Arnolda Kojnoka** z Poltára „Ludia na trati a Pomsta“. Peter Golian sa vynikajúco zhostil moderátorskej úlohy. Víkendové podujatie perfektne zorganizoval bez jedinej chybičky, Michal Abeľovský. Potešilo i konštatovanie divákov, že takýchto večerov by mohlo byť v našom meste viac a mali by byť častejšie.

Hana Košková

DEŇ OBCE v Hrnčiarskej Vsi

zorganizovali v sobotu 24.9.2011. Okrem viacerých folklórnych vystúpení bolo pripravené aj výborné trojaké „menu“, a to baraní, držkový a poľovnícky guláš. Všetko dopadlo dobre, lebo poslední návštevníci odchádzali až v nedeľu ráno.

I. ročník BZOVSKÝCH SKLÁRSKÝCH DNÍ

zorganizovala obec Mýtina dňa 1. 10. 2011 v Dolnej Bzovej. Hlavným bodom programu bolo osadenie základného kameňa dobovej sklárskej pece a predstavenie projektu „Bzovské sklárske dni“.

Okrem bohatého kultúrneho programu čakalo návštevníkov množstvo sprievodných podujatí – prvé stretnutie sklárskych odborníkov, výstava historických máp Bzovej, výstava sklárskych výrobkov, výroba nadrozmernej vázy z dreva a d. Vďaka patrí neúnavnému nadšencom Petrovi Greksovi. Veríme, že budú pokračovať.

SÚŤAŽ O NAJLEPŠIU KLOBÁSU

a prezentačný deň **Mikroregiónu Hornohrad** sa uskutočnili v sobotu 1. 10. 2011 v obci České Brezovo. Každá obec mala k dispozícii jeden stôl a jeden panel na svoju prezentáciu. Súťaž o najlepšiu klobásu sa zúčastnilo desať družstiev, zvíťazili súťažiaci z Uhorského.

Podujatia MO MS

a Domu Matice slovenskej v Lučenci

SILA SVETLA je názov výstavy autora Mgr. Tomáša Kríža, ktorej vernisáž sa konala 20.9.2011 v Dome MS v Lučenci. Výstava potrvá do 20.10.2011 a otvorená je PO-PI v čase od 10.00-12.00 a 4.00-16.00 hod. Sprievodným podujatím bola prednáška na tému Kultúra a umenie v netušených súvislostiach, táto sa uskutočnila 24.9. a prednášateľom bol p. Milan Šupa, výtvarník a redaktor časopisu Pre Slovensko.

TIMRAVINÝM CHODNÍČKOM - tento už tradičný turisticko-literárny pochod sa uskutočnil 1.10.2011.

TICHÝ BOJOVNÍK M. M. HODŽA – divadelné predstavenie matičného div. ochotníckeho súboru L. Mikuláša v rámci Dní B.S. Timravy, uskutočnilo sa 30. 9. v DK B.S. Timravy v Lučenci.

Ľudia – roky – udalosti

Ladislav Szakó: „Inicioval som štúdium fiľakovských gymnázií na zahraničných vysokých školách“

Literárny historik, stredoškolský učiteľ **PhDr. Ladislav Szakó** sa narodil 3. 9. 1936 v Bulharoch, okres Lučenec. Základné vzdelanie získal v r. 1949-53 na meštianskej

škole vo Fiľakove. V r. 1953-56 navštevoval gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) vo Fiľakove, maturoval v triede prof. Istvána Frenya. V r. 1956-59 študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. V r. 1965-68 pokračoval v štúdiu literárnej histórie na FF (Filozofickej fakulte) ELTE (Eötvös Loránd Tudományegyetem – Univerzita Loránda Eötvösa) v Budapešti, na tejto istej škole získal v r. 1970 aj doktorát filozofie. V r. 1975-80 absolvoval rozširujúce štúdium estetickej výchovy, občianskej náuky a brannej výchovy na PgF v Banskej Bystrici. V r. 1956-57 bol riaditeľom národnej školy v Kosihovciach, v r. 1957-59 učiteľom ZŠ v Jesenskom. V r. 1959-61 vykonával základnú vojenskú službu. V r. 1962-64 pôsobil ako inšpektor na ONV v Lučenci. V r. 1965-99 pedagogicky pôsobil ako stredoškolský učiteľ na gymnáziu s VJM vo Fiľakove. Od r. 2000 je na dôchodku, žije vo Fiľakove.

Pán doktor, aké sú vaše spomienky na gymnaziálne študentské roky vo Fiľakove?

Založenie gymnázia s VJM vo Fiľakove som prijal s veľkou radosťou. Škola hneď nedostala samostatnú budovu, prvotná výučba sa rozbehla v priestoroch dnešnej Základnej umeleckej školy. Spočiatku sme nemali k dispozícii žiadne učebné pomôcky, celou našou výbavou boli len lavice a stoličky. Polovica pedagogického zboru nemala potrebnú kvalifikáciu, viacerí dochádzali vyučovať z Lučenca. Počas môjho štúdia na gymnáziu bol riaditeľom Štefan Tódor, ktorý vystriedal Rudolfa Matuška, učiteľa bez kvalifikácie. Učitelia k nám boli milí, ochotní a na vyučovacie hodiny vždy

vždy perfektne pripravení. Učebnice sme nemali žiadne, celú učebnú látku sme si zapisovali. Žiaci do gymnázia prichádzali zo 4 okresov, všetci sme boli súdržní a navzájom si pomáhali.

Čím sa vyznačovali vaše pedagogické začiatky na fiľakovskom gymnáziu?

Moji vtedajší kolegovia na fiľakovskom gymnáziu ma prijali veľmi srdečne. Popri svojej pedagogickej práci som sa venoval aj vedecko-výskumnej činnosti v oblasti literárnej histórie. V rámci nej som celkovo zozbieral materiál na 8 výstav, scenáre k týmto výstavám som si písal sám. Jednotlivé dokumenty k uvedeným výstavám recenzovali významní vysokoškolskí učitelia na FF UK v Bratislave – Prof. PhDr. Sándor Csanda, DrSc. a Doc. PhDr. Lajos Turczell, CSc. Na fiľakovskom gymnáziu som vyučoval slovenský a maďarský jazyk, okrem toho som absolvoval rozširujúce štúdium na vyučovanie ďalších predmetov – estetická výchova, občianska náuka a branná výchova. So študentmi som mal veľmi dobrý kontakt, učil som ich rád. Často sme sa zúčastňovali na rôznych literárnych súťažiach na Slovensku i v Maďarsku, odkiaľ sme viackrát priniesli aj nejaké to ocenenie.

Na gymnáziu ste k maturite odvieďli minimálne 8 ročníkov študentov. Ku ktorej triede, resp. žiakom ste mali osobitne blízky vzťah?

Celkovo som na gymnáziu bol 10-krát triednym učiteľom, dvakrát aj v slovenských triedach. Všetci moji žiaci mi prirástli k srdcu, nevedel by som urobiť medzi nimi žiadne rozdiely. Mnohým som pomohol aj pri výbere povolania. Vždy som podporoval a v podstate som aj inicioval štúdium fiľakovských gymnázistov na zahraničných vysokých školách. Medzi takýchto študentov patrili: František Alabán, Lajos Lóska, Judit Budai, Katalin Szvorák, Ervín Varga, Vojtech Sliva, Katalin Szakó, István Csák, Jenő Gál, Eva Geriová, Dušan Graňo, Gábor Szőke, Tamás Fazekas, István Kertész a ďalší. Mnohí z nich ma ešte aj dnes navštevujú.

Dovolíte nám nahliadnuť do vášho súčasného života na dôchodku?

Na dôchodku som už 10 rokov. Stále sa venujem sprievodcovskej činnosti, veľa cestujem. Je len málo takých európskych

štátov, ktoré by som nebol navštívil. Kúpil som sa vo všetkých európskych moriach, navštívil som všetky významné európske múzeá a galérie. Mojimi obľúbenými destináciami sú Taliansko a Francúzsko. Svoj voľný čas vyplňam štúdiom histórie, čítaním a sledovaním televízie.

PhDr. František Mihály

Žiakov našej školy prijala premiérka

„Ako sa v človeku nestráca človek“ bol názov témy 4. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže Hodžov novinový článok, ktorú vyhlasuje ZŠ Milana Hodžu v Bratislave v spolupráci s Ústavom politických vied SAV a Národným osvetovým centrom v rámci Dní Milana Hodžu. Do súťaže prišlo 99 prác z rôznych kútov Slovenska a ZŠ s MŠ Cinobaňa získala až 3 ocenenia. Čestné uznanie Michal Ozgyin, 9.roč., bronzové pásmo Daniela Očovánová, 8.B a to najcennejšie – hlavnú cenu žiačka 9. ročníka Simona Albertová.

Slávnostné oceňovanie žiakov sa konalo 21. 6. 2011 v Pálffyho paláci v Bratislave a následne boli prijatí na Úrade vlády SR pani premiérkou Ivetou Radičovou. Pre mladých literátov to bola nesmierna pocta a uznanie a užili si ho naozaj plnými dúškami. Pani premiérka bola veľmi milá, vtipná, trpezlivá a zaujímala sa o žiakov.

V dnešnom modernom a uponáhľanom svete je dobré, keď sa mladí ľudia dokážu zamyslieť nad hodnotami dobra, svedomia a ľudskosti, ešte stále počujú spev vtákov, nezabúdajú na komunikáciu a slušnosť. Pretože život na virtuálnom Facebooku vychová z dnešnej mladej generácie bezduchých robotov bez citov, pocitov a empatie.

Naša škola je veľmi hrdá na svojich žiakov! Všetkým im blahoželáme a ďakujeme za krásnu reprezentáciu školy a obce.

Pripravila Mgr. Vladimíra Albertová

Vernisáž výstavy artefaktov z 26. Ročníka letného tábora výtvarníkov, literatúry, fotografie, divadla a hudby sa uskutočnila **23.9.2011** o 17.00 v Galérii GANEVIA v Dome kultúry v Rimavskej Sobote. Tábor sa konal v okrese Poltár, konkrétne v dňoch 7.-14.8.2011 v rekreačnom stredisku Kokava – Lúnia. Ipeľ... Hlavným organizátorom je MsKS v R. Sobote a zakladateľ je Marian Lacko. V tomto ročníku bolo až 14 dielní a zastúpený bol aj Lučenec, a to **Janou Bialovou** – maľby a **Martinou Pilcerovou** – kresby. LETAVY sú stretnutím ľudí, ktorí majú k umeniu blízko, ale nie je ich profesiou. Význam Letáv je v stretávaní človeka s človekom – tvárou v tvár, človeka s umením, umenia s prírodou. Ale zároveň znamenajú aj objavovanie a podporu talentov.

Každý účastník je povinný ponechať jedno vytvorené dielo organizátorovi za účelom jeho prezentácie. V rámci tábora vychádza obľúbený **Letavský Nočník**, čo je vlastne recesisticko – informačný denník, ktorý možno brať 100% vážne len na vlastné nebezpečenstvo.

Viac informácií nájdete na www.letavy.sk.

LITERÁRNY LUČENEC 2011

Novohradská knižnica v Lučenci vyhlasuje **V. ročník celoslovenskej literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe LITERÁRNY LUČENEC 2011** v termíne zaslania prác **do 15.10.2011**.

Poslaním a cieľom súťaže je prezentácia vlastnej literárnej tvorby a umožniť deťom, študentom i dospelým formou celoštatnej súťaže konfrontáciu s inými, podporovať ich v ďalšom umeleckom zameraní, umožniť získať nové poznatky v oblasti literárnej tvorby.

Toto podujatie je venované na počesť významnej slovenskej spisovateľky **Boženy Slančíkovej – Timravy (2.10.1867 – 27.11.1951)**, ktorej život a dielo sú späté s Novohradom.

Vekové kategórie súťaže:

- **I. KATEGÓRIA:** 5. – 9. ročník základných škôl a osemročných gymnázií
- **II. KATEGÓRIA:** stredné školy
- **III. KATEGÓRIA:** dospelí

Literárnymi formami súťaže sú **POÉZIA** a **PRÓZA**. Súťažné práce nesmú byť zaslané do iných súťaží, t.j. musia byť pôvodné a doteraz nezverejnené. Jeden súťažiaci môže zaslať najviac dve práce. Práce žiadame zasielať v troch kópiách s uvedením témy, mena, bydliska, adresy školy, triedy, veku a pedagóga. Maximálny rozsah prác pre poéziu je 3 až 5 básní, pre prózu 3 strany, maximálne 5 strán formátu A4. Práce prosíme zasielať písomnou formou alebo e-mailovou poštou. Písomné príspevky späť nezasielame, ani na vyžiadanie. Súťažné práce hodnotí odborná porota. Cestovné výdavky sú na vlastné náklady.

Termín zaslania prác je do 15.10.2011 na adresu:

PhDr. Mgr. Daša Filčíková,
Novohradská knižnica
v Lučenci, Ul.J.Kármána č.2,
984 01 Lučenec alebo na e-mail: sluzby@nklc.sk,
ekonomika@nklc.sk,
nklc@nklc.sk.

Záštitu nad podujatím preberá Ing. Vladimír Maňka, predseda BBSK a Mesto Lučenec.

Novohradská knižnica v Lučenci

OZNAM

pre usporiadateľov podujatí!

Novohradské osvetové stredisko v Lučenci pripravuje vydanie publikácie:

Katalóg kultúrno-spoločenských podujatí a Kalendár významných výročí v roku 2012.

V tejto súvislosti sa obraciame na organizátorov, ktorí plánujú uskutočniť takéto podujatia alebo chcú pripomenúť výročie osobnosti... a majú záujem o ich uverejnenie v uvedených publikáciách, je potrebné, aby do

2. decembra 2011

zaslali na e-mail (abelovsky@noslc.sk) nasledovné údaje:

Katalóg podujatí:

- názov podujatia,
- stručná charakteristika,
- dátum alebo mesiac,
- usporiadateľ,
- kontakt na usporiadateľa (adresa, tel., mail)

Kalendár výročí:

- osobnosti,
- kolektívy,
- významné udalosti alebo historické zaujímavosti,
- pamiatky a pamätihodnosti,
- vznik obce

Publikácia bude uverejnená na webovej stránke NOS – www.noslc.sk.

V Kalendári bude časť venovaná tým, čo do kalendára prispeli (kultúrne inštitúcie, obce, umelecké kolektívy, CVČ, ZUŠ a pod.) vrátane kontaktov na organizátorov a preto vás žiadame o nahlásenie okrem názvu organizátora aj jeho adresu, telefón, e-mail, webovú stránku alebo kontakt.

BBSK - NOVOHRADSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO LUČENEC, MESTO LUČENEC,
BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZET
MIKSZÁTH KÁLMÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT BALASSAGYARMAT,
OZ CADUCEUS, OZ TIMRAVA

Vás pozývajú na

LUČENEC

divadelná jeseň

13.10.	ŠANTENIE- happening a otvorenie divadelnej jesene	15:00 v uliciach mesta
17.10.	DS Timrava Lučenec na motívy L. Dobrovodu upravil A. Szabó JA MALKÁČ	19:00 - DK B.S.Timravy
19.10.	Divadlo J. Kármána Lučenec Druhá smrť Jany z Arcu S. Canev	19:00 - DK B.S.Timravy
20.10.	STUDIO POETICA TISOVEC TRIPTYCH O TÚŽBE J. Lacko	19:00 - DK B.S.Timravy
21.10.	DIVADLO BEZ GROŠA VEĽKÝ KRTIŠ na motívy hry I. Bukovčana "Kým kohút nezaspieva" Jeden k desiatim	19:00 - DK B.S.Timravy
3.11.	Divadlo J. Palárika Trnava Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch	19:00 - DK B.S. Timravy
4.11.	DETI DEŤOM DDS Pošteklím ťa -Súkr. ZUŠ Lučenec , DDS SME ! - ZŠI Lučenec, DDS Eňoňuňo - ZŠsMŠ Kokava nad Rimavicou, DDS Dokorán - ZŠ L.Novomeského Lučenec	8:30 - DK B.S. Timravy 10:00 - DK B.S. Timravy
15.11.	Arteatro Bratislava Luigiho srdce I. Bukovčan	19:00 - DK B.S. Timravy
16.11.	Arteatro Bratislava Luigiho srdce I. Bukovčan	9:00 - DK B.S. Timravy 11:00 - DK B.S. Timravy
21.11.	Slovenské divadlo VERTIGO Budapešť Umy si rúčky, ideme jesť P. Scherhauser	19:00 - DK B.S. Timravy
22.11.	Divadlo PORTÁL Prešov O perníkovej chalúpk	17:00 - DK B.S. Timravy
23.11.	Bábkové divadlo Na rázcestí Banská Bystrica VARIÁCIE LÁSKY B. S. Timrava, E. M. Šoltéssová:	19:00 - DK B.S. Timravy
30.11.	Gyarmati Színkör Balázské Ďarmoty VIDÁMSÁGOK	19:00 - DK B.S.Timravy
2.12.	DDS Csiribiri Balázské Ďarmoty divadelné predstavenie pre deti Keszytű	8:30 - DK B.S.Timravy
8.12.	Divadlo Alexandra Duchnoviča Prešov ŤAPÁKOVCI B.S. Timrava - O. Šulaj	19:00 - DK B.S.Timravy

SPRIEVODNÉ PODUJATIA:

13.10.	Novohradská improvizáčna liga (kat. 16 - 115 rokov) pred DK budú hrať KARPATSKÉ CHRÁBY - hosť Novohradskej improvizáčnej ligy	17:00 - DK B.S.Timravy
25.11.	Timravina studnička - súťaž v prednese pôvodnej slovenskej prózy	10:00 - DK B.S.Timravy
2.-4.12.	Stretnutie divadelníkov - tvorivá dielňa, workshopy	10:00 - NOS
9.12.	Detská improvizáčna liga (kat. 9 - 15 rokov)	10:00 - DK B.S.Timravy

MEDIÁLNI PARTNERI:

PODUJATIE SA KONÁ S FINANČNÝM PRÍSPEVKOM:

Predpredaj vstupeniek:

DK BST - MIC
- TRINÁSTY Lučenec

Tlač: Novohradské osvetové stredisko Lučenec

Kam za kultúrou

**BBSK – Novohradské osvetové
stredisko Lučenec**

5. – 30.10. JESENNÉ STRETNUTIE

– regionálna výstava amatérskej
výtvarnej tvorby
v spolupráci s NMG
miesto: Novohradské múzeum
a galéria Lučenec

2011– prehliadka amatérskych
a profesionálnych divadelných
súborov.

Organizátor:

Novohradské osvetové stredisko
Lučenec

Mikszáth Kálmán Múvelődési

Központ Balassagyarmat

Spoluorganizátori:

Mesto Lučenec,

OZ Caduceus, OZ Timrava

13. október - Lučenec

15:00 Happening v uliciach mesta –
otvorenie Divadelnej jesene,
sprievod členov DS,
divadelné výstupy v uliciach mesta,
pred DK B.S.Timravy budú hrať
Karpatské chrbáty – hosť
Novohradskej improvizačnej ligy

17:00 DK BST Lučenec -
Novohradská improvizačná liga,
kategória 16 – 115 rokov

Týždeň amatérskeho divadla

17. 10. – DK BST Lučenec

19:00 DS Timrava Lučenec

JA MALKÁČ – na motívy

Ľ. Dobrovodu upravil A. Szabó

19. 10.– DKBST Lučenec

19:00 DS J. Kármána Lučenec

S. Canev:

DRUHÁ SMŔŤ JANY Z ARCU

20. 10.- DK BST Lučenec

19:00 Studio poetica Tisovec

J. Lacko: **TRIPTYCH O TÚŽBE**

21. 10. – DKBST Lučenec

19:00 DS Divadlo bez groša

Veľký Krtíš

JEDEN K DESIATIM – na motívy hry

I. Bukovčana Kým kohút nezaspieva

22.10. **NOSITELIA TRADÍCIÍ** -

regionálna súťažná prehliadka
folklórnych skupín

miesto: KD Vidiná

**BBSK – Novohradské múzeum
a galéria Lučenec**

5. – 30.10. **Jesenné stretnutie**

Výstava sa realizuje v spolupráci
s Novohradským osvetovým stre-
diskom v Lučenci a svojimi dielami
sa budú prezentovať 17 autori.
Otvorená: ut – pi: 9.00 – 14.00, ne:
14.00 – 17.00 hod.

**11. 10. Ľudové hudobné nástroje
a piesne**

- o 10,00 hod. (prednáška pre žiakov
ZŠ v Cinobani). Prednáška má za úlo-
hu oboznámiť žiakov s triedením jed-
notlivých ľudových hudobných ná-
strojov, so spôsobom výroby a hry
na nich. Súčasťou prednášky sú krát-
ke filmové ukážky hry na jednotlivých
ľudových hudobných nástrojoch. Okrem
toho predstavuje a analyzuje bohatý
piesňový repertoár nielen z roľníc-
keho, ale aj mestského prostredia,

viažu sa ku konkrétnym obra-
dovým situáciám, ako aj kurčítym
povolaniám.

Poklady minulosti

- stála expozícia z najcennejších zbierok
Novohradského múzea a galérie
z archeológie, histórie, etnológie a
výtvarného umenia. Návštevníci mô-
žu obdivovať poklady z doby bron-
zovej, strieborný poklad mincí zo
Šuríc, kópie zlatého pokladu obja-
veného v krypte kalvínskeho kostola
v Lučenci, nálezy z archeologických
lokalít Radzovce a Filakovo, histo-
rické sklo a smalty z produkcie už
zaniknutých sklárni a smaltovní, ľu-
dovú hrnčinu z Haliče a okolia, žup-
né kreslá a nábytok z interiéru Ha-
ličského zámku, ukážky najstarších
historických kníh a výber z tvorby
významných výtvarných umelcov
novohradského regiónu.

LocAll kam do mesta

Mestské noviny
Týždenník mesta Lučenec • 13. 4. 2007 • Ročník 3 • Číslo 13 • Náklad: 12 000 ks • Cena: zdarma
Tel.: 047/451 31 23, tel./fax: 047/451 31 21, e-mail: mestskenoviny@lucenec.sk

**MEDIÁLNI
PARTNERI:**

REKUS - regionálny kultúrny mesačník. **VYDÁVA:** Novohradské osvetové stredisko, Kármánova 2, 984 01 Lučenec. Registrované na MK
SR – evidenčné číslo: EV 3991/10. **REDAKTOR:** Michal Abelovský, tel.: 45 12 703, 45 131 78. **GRAFICKÁ ÚPRAVA:** Renáta Adamová
ZODPOVEDNÁ: Mária Ambrušová, riaditeľka NOS v Lučenci
E-mail: noslc@noslc.sk, abelovsky@noslc.sk, **TLAČ:** NOS v Lučenci, www.noslc.sk

NEPREDAJNÉ